

Bojtosék tették! Történetek a betyárvilág korszakából V.

Nagy volt Bodor Pista baja. Három vármegye csendőrsége állt már talpra, hogy az üldözött embert elfoghassa. Azt még csak megbocsájtottak volna, hogy Nehéz Lacit a „Nefelejts” csárdában annyira „helybenhagyta”, hogy soha életében el nem felejtí s nem lesz kedve máskor a más szeretőjét rágalmazni; de azzal, hogy a köztisztületben álló Veres Lajos urat s kocsisát majdnem fényes nappal a madai úton leütötte s kirabolta, ezt már nem bocsájthatták meg neki s ezért az örökösök is 1000 forintot tűztek ki a fejére.

Sírt a szép Kulcsár Mari, a magyarok Istenét hívta bizonyságul és saját esküjét ajánlotta fel arra, hogy Bodor Pista nem lehet gyilkos, nem lehet rabló.

De hát a magyarok Istenét nem lehet kihallgatni, a Veres úr inasa pedig, Makra Pista, aki a hideg miatt a futószekér hátuljába a széna között volt elbújva, megismerte a szürkületben Bodor Pistát, aki a kocsist lelőtte, urat pedig fokossal főbe ütötte. A leírás ráillett Bodor Pistára, még ha nem ismerte is volna Makra. És aztán éppen a Nehéz Laci megverését követő reggel történt a gyilkosság, amikor Bodor a faluból már megugrott. Bizonyosan a bujdosáshoz kellelt neki a pénz.

Tudták, hogy a madai erdőn tartózkodik, de bár napról-napra felhajsolták az erdőt, nem tudtak ráakadni.

Beszélték, hogy egy korán reggel látták a falu felől menni Bodort; bizonyosan a szeretőjénél volt. Kérdőre fogták Marit, s az meg is vallotta, hogy nála volt Pista, de hogy hol tartózkodik, a világ minden csendőrije se veszi ki belőle. Hanem ezen látogalás után nem sírt már, nem bizonyítgatta, hogy szeretője ártatlan, nem hivatkozott sem esküjére, sem a magyarok Istenére. Gondolták, hogy ezek már bizonyosan összebeszéltek, mint fognak megszökni, s a rablott pénzből megélni.

Könnyű volt szemmel tarlani a leányt, mert háza közvetlen a csendőrségi laktanya mellett volt.

— Kiderül még a Pista igazsága — szokta mondogatni a hány.

S a leány nyugodt maradt, csak ha zaj keletkezett kint, esett térdeire, tette össze kezeit s imádkozott.

Sok embernek fájt a foga az 1000 forintra, de Bodor Pista is vigyázott arra az egy fejére.

Karácsony szombatja volt. Cudar, fürgeteges idő lett. A szél torony magasságra kavarta fel a havat. Felszedte az egyik helyről, hogy a pusztá föld látszott, lerakta a másik helyre, hogy a bokrokat is elfedte. Csikorogtak a fák, zörögtek az ablakok Pusztá, kietlen volt az utca, mindenki házába húzódott, várva az idő enyhülését.

A madai erdő felől egy férfi alak közeledik a falu felé. Összehúzza gubáját és egyenesen a csendőrlaktanyára megy.

A csendőrhadnagy, kit az üldözés idejére Madára küldtek, szobájában van s olvasgatja a jelentéseket. Néha-néha kitekint s majdnem sajnálja azt a 10 embert, akiket ilyen időben is kénytelen volt kiküldeni. Isten tudja, melyik vármegyében van már az a Bodor.

Kopogás hallatszik az ajtón.

— Lehet, kiált a hadnagy s előre is neheztel arra, aki most háborgatja.

Az ajtón egy magas paraszt legény lép be.

Haja, bajusza, szakála zuzmarával fedve, nemkülönben a guba is, melyről a meleg szobában cseppenként hull le az olvadt hó.

— Mit akar ?

— Jelentem hadnagy úrnak, én Bodor vagyok !

A hadnagy ijedten ugrott fel és revolvère után kapott.

— Hagyja hadnagy uram, szólt a legény, nézze, ennél a fokosnál soha egyéb fegyver nem volt a kezemben.

— Hát a kocsist mivel lőtted főbe?

— Bizony ezzel a fokossal nem lehetett volna.

— Pedig te voltál.

— Ezt az egyet tagadom, hadnagy uram!

De azért a hadnagy csak a keze ügyébe tette a revolvert s megnyugodott, mikor észrevette, hogy az ablak előtt két csendőr áll.

— Miért bujkáltál hát?

— Azt akarom elbeszélni. Mikor Nehéz Lacit leütöttem — no hát ezt máskor is megtenném, mert az én szeretőmet ne bántsa senki ! — az hittem, hogy meghalt az istenadta, mert egészen úgy nézett ki. Ezért szöktem meg. Másnap estig voltam az erdőn és este pedig a kertek alatt eljöttem Marcsámhoz megkérdezni, meghalt e a Laci ? Ha meghalt volna, biz' Isten nem lát engem többé senki ezen a vidéken. De mikor az örömhírt mondta a galambom, hogy Laci meg is marad, azt is megmondta, hogy milyen iszonyú bűnnel vádolnak. Sok szó kellett, míg megvigasztalhattam szegényt. Akkor aztán azt is megmondtam, hogy karácsonyig kiderül az én igazságom.

— No pedig ma már karácsony este van.

— Tudom, hadnagy uram.

— A többit is tudod?

— Mindent. Hiszen ha Makra Pista igazat mondott, hogy a gyilkos olyanforma volt, mint én, lehetett az azért más is, minthogy én tudtam is hogy más. Van másnak is fekete bajusza, meg oldalszakálla, ha máshelyt nem nő ki, aztán meg fokosa is sok más embernek van. Aztán én mindjárt rájöttem arra is, hogy ezt a dolgot egy ember nem tehetné, mert hát Veres úrnak nem olyan lovai voltak, hogy ha lövést hallanak, meg a kocsis elejti a gyeplőt, csak úgy megálljanak addig, míg a gazdát leütik és csak azután száguldjanak tova.

A hadnagy figyelni kezdett.

— Hogy a gyerek nem látta, az nem bizonyít semmit, mert holtra volt rémülve és aztán a másiknak a ló előtt volt muszáj állni, a hova ő nem is láthatott. Kezdték tehát gondolkozni, ki olyforma mint én, hogy aztán fokosa is legyen. A bőröm forgott kockán, tehát ugyancsak gondolkoztam, pedig Isten látja lelkem, nem szoktam hozzá a nagy gondolkodáshoz. Legtöbbször itt gondolkoztam a hadnagy úr feje fölött a padláson, itt igazán nem keresett senki, aztán tudtam is, hogy mi történik, meg úgy messziről a szeretőmet is láthattam.

— Ah! hát azért volt olyan nyugodt Marcsa.

— Akikre én egyszerre ráfogtam magamban, azoknak nagyon könnyű volt elkövetni a dolgot. Mindennap bejártak a faluba Veres úrhoz, minthogy gazdájuk volt, előtte való nap is bent voltak és hallották is hogy pénzt visz a városba. Az egyik öreg, fegyház viselt ember, a másik fiatal, de jó tanonc, olyan formájú mint én, fokosa is van. Csodálom, hogy gyanúba nem fogták, pedig a városba arra vezet el az út, merre az ő tanyájuk van. De ez nekem nem volt elég, kijártam az erdőbe, lestem őket s észre is vettem, hogy az öreg bekecsének ujjából egy veres tárcát vett elő. Más ember otthon tartja, meg aztán a tárcá is olyan, mint a minőből Veres úr fizette a napszámosait. Számítottam a karácsonyra. Tudtam, hogy családjuk van s szeretik őket. Sajnáltam is őket, de Marcsámat, becsüleletem és magamat mégis csak jobban szeretem. El is ment az öreg ma korán reggel a vásárra, onnan ajándékokat hoz haza, melyeknek értéke egész évi lénungjával felér. Honnan vette volna ? Meg aztán ott a bekecs.

A hadnagy látta, hogy el van fáradva a legény. Megkínálta üléssel.

De a legény állva maradt.

— Mindjárt, mindjárt, hadnagy úr.

Kint csengő hangja hallatszott.

A legény kinézett.

— Hadnagy úr, ismeri azt az embert, aki ott a a szánon ül?

— Látom. Bojtos András, a juhász. Sok adatot szolgáltatott ellened.

— Ejnye. Éppen ő. Reggel egy lóval ment, most kettővel jön. A szánon láda is van, az talán meg is van pakolva.

— Talán ő?

— Meg a fia Sándor.

A hadnagy felugrott. Két csendőrrel otthagya Bodor Pistát, a többivel a juhász házához ment. Nem sok idő telt el, jöttek vissza, közrefogva a két juhászt. A vén embernek a bekecsét már egy csendőr szorongatta.

Mint villámcsapás jött az elfogatás és az öreg nem is tagadott. De hát minek is, itt volt a tárcsa, meg a pénz.

Nem maradt Bodor Pista terhén, csak a verekedés. Az pedig nem gátolta, hogy vígan menjen a szomszédba, ahol Marcsa már várt reá.

— Úgy-e mondtam Marcsám, hogy ki kell jönni az én igazságomnak!

Kijött ám, de még az ezer forint is az örökösöktől. Ami pedig már nemcsak igazság, de szerencse is.

A Bojtosok pedig sok évekre áttették lakásukat az illavai fegyházba.

Forrás:

Nyírvidék. A Szabolcsvármegyei Községi Jegyzők és a Szabolcsmegyei Tanítóegyesület Hivatalos Közlönye. XXVI. évfolyam 37. szám 1905. szeptember 10.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Nyirvidek_1905_07-12/?pg=84&layout=s

Bojtosék tették! Történetek a betyárvilág korszakából V.

Írta: Pataky István

2018. június 24. vasárnap, 10:23 - Módosítás: 2018. szeptember 03. hétfő, 08:01
